

ROZDZIAŁ DWUDZIESTY CZWARTY/ UNIDAD VIGÉSIMO CUARTA

Mam dziewczynę – nie mam dziewczyny. Znam pana Kowalskiego – nie znam pana Wiśniewskiego.
Kocham Adama – nie kocham Pawła ... Lubię Ewę – nie lubię Anny.

Sobre los gustos y disgustos. Sobre el amor y el desamor. Sobre la familia – segunda (y última parte).

A. NO TENGO, NO CONOZCO, NO ME GUSTA, NO QUIERO ...

En las unidades anteriores has aprendido a usar expresiones como: Mam dziewczynę. – Tengo novia., Znam Annę i Ewę. – Conozco a Anna y a Ewa., Lubię Annę, ale kocham tylko Ewę. – Me cae bien Anna, pero solamente quiero a Ewa., Mam chłopaka. – Tengo novio., Znam Pawła i Adama, ale kocham tylko Adama. – Conozco a Paweł y a Adam, pero solamente quiero a Adam. También sabes expresar tus preferencias culinarias: Lubię zupę grzybową. – Me gusta la sopa de setas. Pero si has cambiado de opinión y ahora quieres manifestar lo contrario: nie mam – no tengo, nie znam – no conozco, nie lubię – no me gusta, nie kocham – no quiero, como premio a tu indecisión te encontrarás con una serie de problemas... Y no solo de naturaleza gramatical. ^^

En una frase negativa el complemento debe adoptar la forma de GENITIVO en lugar del acusativo. Lo mencionamos muy brevemente y ahora vamos a ampliar esta regla.

Compara las siguientes series de oraciones:

A.

1. Ewa ma nowego chłopaka. – Ewa tiene un novio nuevo. , Ewa zna Pawła. – Ewa conoce a Paweł., Ewa lubi, a nawet kocha Adama. - A Ewa le cae bien Adam, e incluso le quiere.

Ewa ma nowego chłopaka. / Ewa zna Pawła. / Ewa lubi, a nawet kocha Adama.

2. Ewa nie ma nowego chłopaka. - Ewa no tiene un novio nuevo., Ewa nie zna Pawła. - Ewa no conoce a Paweł., Ewa nie lubi i nie kocha Adama. - A Ewa no le cae bien Adam y no le quiere.

Ewa nie ma nowego chłopaka. / Ewa nie zna Pawła. / Ewa nie lubi i nie kocha Adama.

B.

3. Ewa ma małego kota. - Ewa tiene un gato pequeño., Ewa lubi małego kota. - A Ewa le gusta el gato pequeño.

Ewa ma małego kota. / Ewa lubi małego kota.

4. Ewa nie ma małego kota. - Ewa no tiene un gato pequeño., Ewa nie lubi małego kota. - A Ewa no le gusta el gato pequeño.

Ewa nie ma małego kota. / Ewa nie lubi małego kota.

C.

5. Ewa ma nowy telefon i nowy komputer. - Ewa tiene un teléfono nuevo y un ordenador nuevo. (Ewa tiene un teléfono y un ordenador nuevos.), Ewa lubi nowy telefon i nowy komputer. - A Ewa le gusta el teléfono y el ordenador nuevos.

Ewa ma nowy telefon i nowy komputer. / Ewa lubi nowy telefon i nowy komputer.

6. Ewa nie ma nowego telefonu i nowego komputera. - Ewa no tiene teléfono ni ordenador nuevos., Ewa nie lubi nowego telefonu i nowego komputera. - A Ewa no le gusta ni su teléfono ni su ordenador nuevos.

Ewa nie ma nowego telefonu i nowego komputera. / Ewa nie lubi nowego telefonu i nowego komputera.

En todas estas frases aparecen sustantivos masculinos en función de complemento. En las series de la 1 a la 4 son sustantivos animados, es decir, sustantivos que designan seres vivientes. Sus formas de acusativo y genitivo son coincidentes: siempre terminadas en **-a**.

En esos casos no hay apenas diferencia entre las frases afirmativas y las negativas: **mam - tengo y nie mam - no tengo, lubię - me gusta y nie lubię - no me gusta**, Tanto en la frase afirmativa como en la negativa solamente tendrás que añadir: **chłopaka, Pawła, Adama, kota**. También los adjetivos que acompañan a los sustantivos de este grupo adoptan las mismas formas de acusativo y genitivo.

En cambio, en las series C: la quinta y la sexta estos sustantivos desempeñan la función de complemento de los sustantivos inanimados, cuyo acusativo equivale al nominativo. Consecuentemente diremos: **Ewa MA nowy telefon i nowy komputer.**, pero **Ewa NIE MA nowego telefonu i nowego komputera.** Como has podido observar, dicha norma incluye también los adjetivos. En la segunda oración aparece el genitivo, que solamente en este grupo de sustantivos puede adoptar dos terminaciones, a saber: **-a** o **-u**.

Lamentablemente no existe ninguna regla para saber cuál de estas dos terminaciones corresponde en cada caso. No obstante, el genitivo de estos sustantivos aparece indicado en la mayoría de los diccionarios, así que por hoy no tienes de qué preocuparte: si te equivocas y dices ***telefona** o ***komputeru**, no te preocupes, te entenderemos.

El acusativo y el nominativo de los sustantivos neutros SIEMPRE coinciden, al igual que el acusativo y el nominativo de los adjetivos que los acompañan. Diremos por tanto: **Ewa ma małe dziecko i małe radio.** - **Ewa tiene un hijo pequeño y una radio pequeña.**, **Ewa nie ma małego dziecka ani małego radia.** - **Ewa no tiene ni un hijo pequeño ni una radio pequeña.** La forma que aparece en la segunda oración es, por supuesto, el genitivo, terminado en este caso en **-a**.

Los sustantivos femeninos terminados en **-a** (es decir, la gran mayoría de este grupo) adoptan siempre en acusativo la terminación **-ę** y en genitivo **-y** o **-i**. A su vez, los adjetivos femeninos adoptan en acusativo la terminación **-ą** y en genitivo **-ej**.

Esta regla se aplica independientemente del significado de las palabras. Compara las siguientes oraciones: **Adam ma dobrą córkę i dobrą pracę.** - **Adam tiene una hija buena y un trabajo bueno. [Adam tiene una hija y un trabajo buenos.], Adam nie ma dobrej córki i dobrej pracy.** - **Adam no tiene ni una hija buena ni un trabajo bueno.**

Existe también un grupo de sustantivos masculinos que designa a personas y cuyas formas de nominativo terminan en **-a**: **artysta, pianista, daltonista, poeta**. El acusativo y el genitivo de estos sustantivos son iguales que los sustantivos femeninos terminados en **-a**: **poetę - poety, artystę - artyści...** Sin embargo, en este caso los adjetivos conservan en acusativo y genitivo la terminación **-ego** (al igual que otros sustantivos masculinos que designan a personas).

Compara las siguientes oraciones: **Znam dobrego poety.** - **Conozco a un buen poeta. Nie znam dobrego poety.** - **No conozco a (ningún) buen poeta.**

Finalmente, existe un grupo reducido de sustantivos femeninos que terminan en consonante, tales como: **miłość, złość, kość, chęć, rzecz, noc** ... El acusativo de estos sustantivos coincide siempre con el nominativo (las formas indicadas en la frase anterior) y el genitivo termina en **-y** o **-i**. En cuanto a los adjetivos que los acompañan, su acusativo termina en **-ą** y genitivo en **-ej**.

Compara las siguientes oraciones: **Lubię krótką noc, a mój pies dużą kość.** - **Me gustan las noches cortas y a mi perro los huesos grandes.**, **Nie lubię krótkiej nocy, a mój pies dużej kości.** - **No me gustan las noches cortas, ni a mi perro los huesos grandes.**

Mucha gramática ¿verdad? En este aspecto nuestro idioma resulta más complicado que el español y no existe modo alguno de saltarse estas explicaciones. Pero no te preocupes, hay otras facetas más fáciles del polaco, de modo que podrás descansar más adelante. No obstante, si te disgusta profundamente estudiar gramática intenta de momento prescindir de la teoría: tan solo escucha y repite las oraciones hasta que termines acostumbrándote a ellas. Quizá entonces podrás retomar la gramática y te resultará más fácil entenderla y memorizarla.

Escucha y repite.

A.

**Ewa ma nowego chłopaka. ...
Ewa nie ma nowego chłopaka. ...**

Ewa tiene un novio nuevo.
Ewa no tiene novio nuevo.

B.

**Ewa zna Pawła. ...
Ewa nie zna Pawła. ...**

Ewa conoce a Paweł.
Ewa no conoce a Paweł.

C.

**Ewa lubi, a nawet kocha Adama. ...
Ewa nie lubi i nie kocha Adama. ...**

A Ewa le cae bien Adam, e incluso le quiere.
A Ewa no le cae bien Adam y no le quiere.

D.

**Ewa ma małego kota. ...
Ewa nie ma małego kota....**

Ewa tiene un gato pequeño.
Ewa no tiene un gato pequeño.

E.

**Ewa lubi małego kota. ...
Ewa nie lubi małego kota**

A Ewa le gusta el gato pequeño.
A Ewa no le gusta el gato pequeño.

F.

**Ewa ma nowy telefon
i nowy komputer. ...**

Ewa tiene un teléfono nuevo
y un ordenador nuevo.

**Ewa nie ma nowego telefonu
i nowego komputera. ...**

Ewa no tiene teléfono nuevo
ni ordenador nuevo.

G.

**Ewa lubi nowy telefon
i nowy komputer. ...**

A Ewa le gusta el teléfono nuevo
y el ordenador nuevo.

**Ewa nie lubi nowego telefonu
i nowego komputera. ...**

A Ewa no le gusta ni el teléfono nuevo
ni el ordenador nuevo.

H.

**Ewa ma małe dziecko
i małe radio. ...**

Ewa tiene un hijo pequeño
y una radio pequeña.

**Ewa nie ma małego dziecka
ani małego radia. ...**

Ewa no tiene ni un hijo pequeño
ni una radio pequeña.

I.

**Adam ma dobrą córkę
i dobrą pracę. ...**

Adam tiene una hija buena
y un trabajo bueno.

**Adam nie ma dobrej córki
i dobrej pracy. ...**

Adam no tiene ni una hija buena
ni un trabajo bueno.

J.

**Znam dobrego poetę....
Nie znam dobrego poety...**

Conozco a un buen poeta.
No conozco a (ningún) buen poeta.

K.

Lubię krótką noc, a mój pies dużą kość...

Me gustan las noches cortas y a mi perro los huesos grandes.

Nie lubię krótkiej nocy, a mój pies dużej kości....

No me gustan las noches cortas, ni a mi perro los huesos grandes.

Repite estas frases varias veces al día y seguramente acabarás por acostumbrarte a la manera de expresarse de los polacos.

B. DIÁLOGO.

Escucha.

Ewa: Nie znam twojego chłopaka. Kim on jest?
Ania: Nie znasz Adama? Jest studentem.
Ewa: Co studiuje?
Ania: Iberystykę.
Ewa: O! Zna hiszpański.
Ania: Tak. Mówi świetnie po hiszpańsku, dosyć dobrze po portugalsku, trochę po katalońsku. Już trochę pracuje. Jest tłumaczem. Ma samochód, małe mieszkanie.
Ewa: A ty?
Ania: A ja mam problem: nie znam hiszpańskiego ani portugalskiego, jeszcze nie pracuję, nie mam samochodu ani mieszkania.
Ewa: Czy Adam cię kocha?
Ania: Nie wiem. Mówi, że mnie lubi. Ale on lubi i Iwonę, i Beatę, i Sylwię, a ja jestem zazdrosna. Nie lubię ani Iwony, ani Beaty, ani Sylwii. Adam żartuje, że kocha tylko supę grzybową.
Ewa: Ania! Droga do serca mężczyzny prowadzi przez żołądek. Rozumiesz?
Ania: To prawda. Wszystko rozumiem! Dziękuję ci, Ewa. Jesteś dobrą koleżanką.

Interpreta el papel de Ewa.

Ewa:
Ania: Nie znasz Adama? Jest studentem.
Ewa:
Ania: Iberystykę.
Ewa:
Ania: Tak. Mówi świetnie po hiszpańsku, dosyć dobrze po portugalsku, trochę po katalońsku. Już trochę pracuje. Jest tłumaczem. Ma samochód, małe mieszkanie.
Ewa:
Ania: A ja mam problem: nie znam hiszpańskiego ani portugalskiego, jeszcze nie pracuję, nie mam samochodu ani mieszkania.
Ewa:
Ania: Nie wiem. Mówi, że mnie lubi. Ale on lubi i Iwonę, i Beatę, i Sylwię, a ja jestem zazdrosna. Nie lubię ani Iwony, ani Beaty, ani Sylwii. Adam żartuje, że kocha tylko supę grzybową.
Ewa:
Ania: To prawda. Wszystko rozumiem! Dziękuję ci, Ewa. Jesteś dobrą koleżanką.

C. EJERCICIO.

Contesta las siguientes preguntas basándote en el diálogo anterior.

Czy Ewa zna Adama? **Nie, nie zna.**
Jak ma na imię chłopak Ani? **Adam.**
Czy Adam jest inżynierem? **Nie, studentem.**
Co studiuje? **Iberystykę.**
Czy zna tylko hiszpański? **Nie. Zna też portugalski i kataloński.**

Czy Ania ma samochód?	Nie, nie ma samochodu.
A Adam?	Adam ma.
Czy Adam kocha Anię?	Tylko ją lubi.
Jaką zupę lubi Adam?	Grzybową.

D. FONÉTICA.

Escucha atentamente.

Życzenia poety (chyba raczej wierszoklety):

Miła!

Chcę, byś długo żyła,

synów rodziła,

plecy mi myła,

włosy suszyła,

kotlety smażyła,...

nigdy nie tyła

i zawsze piękna i młoda była!

Escucha y repite.

Życzenia poety...

(chyba raczej...

wierszoklety): ...

Miła! ...

Chcę, ...

byś długo ...

żyła, ...

synów rodziła, ...

plecy mi myła, ...

włosy ...

suszyła, ...

kotlety smażyła, ...

nigdy nie tyła ...

i zawsze piękna ...

i młoda była! ...

Y una vez más.

Życzenia poety ...

(chyba raczej wierszoklety): ...

Miła! ...

Chcę, byś długo żyła, ...

synów rodziła, ...

plecy mi myła, ...

włosy suszyła, ...

kotlety smażyła, ...

nigdy nie tyła ...

i zawsze piękna i młoda była! ...

¡Cuidado! ¡Es solamente un ejercicio de fonética! A muchas mujeres no les agrada en absoluto semejante felicitación...